

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ**

**ЗВО „Відкритий міжнародний університет розвитку людини
“Україна”**

Полтавський інститут економіки і права

**СУЧАСНІ ПИТАННЯ ФІЛОЛОГІЇ:
ТЕОРЕТИЧНА ТА ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА**

**МАТЕРІАЛИ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

9 грудня 2022 року

м. Полтава

УДК330.111.66(477):34

*Друкується за ухвалою вченої
ради Полтавського інституту
економіки і права*

*ВНЗ «Відкритий міжнародний університет розвитку людини
«Україна» (протокол №3 від 13 грудня 2022 року)*

Редакційна колегія:

Мякушко Н.С. – голова, доктор філософії, кандидат політичних наук, доцент кафедри соціальної роботи та спеціальної освіти, директор інституту.

Рябокін Н.О. – співголова, канд.філол.наук, доцент, доцент, завідувач кафедри філології та соціально-гуманітарних дисциплін.

Данилюк Л.В. – канд.філол.наук, доцент, доцент кафедри філології та соціально-гуманітарних дисциплін.

Пашко С.В. – викл. кафедри філології та соціально-гуманітарних дисциплін.

Торба О.А. – викл. кафедри філології та соціально-гуманітарних дисциплін.

Сучасні питання філології: теоретична та прикладна лінгвістика: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 9 грудня 2022 року / Полтавський інститут економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна». Полтава: ПЕП, 2022. 186 с.

Видання розраховане на науковців, викладачів, практиків, здобувачів вищої освіти.

©Полтавський інститут економіки і права, 2022

©Колектив авторів, 2022

4. Радкевич О.Д., Алькема В.Г. Формування кадрового потенціалу вищого навчального закладу – основний чинник підвищення якості вищої освіти. *Персонал*. 2018. №5(53), приложение № 4.С.84-86.

Юлія НІКОЛАЄНКО,

к. пед. н., доцент,
доцент кафедри германської філології та перекладу,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА

З огляду на поглиблення міжнародних зв'язків у багатьох сферах перед закладами вищої освіти постає завдання підготовки висококваліфікованих перекладачів, які здійснюють посередницьку діяльність у комунікації між представниками різних лінгвокультурних соціумів та сприяють їх ефективній взаємодії. У цьому контексті набуває особливої актуальності проблема підвищення рівня фахової компетентності майбутніх перекладачів. Теоретичні аспекти фахової компетентності майбутніх перекладачів та особливості її формування вивчали О. В. Бабенко, І. О. Горошкін, М. Д. Дяченко, О. О. Корінська, О. О. Мацюк, І. О. Сімкова, А. Є. Стеценко, Л. М. Черноватий та інші. Викликають інтерес дослідження присвячені таким питанням як: компетентність в усному (Н. В. Зінукова) та письмовому перекладі (Л. Г. Кожедуб, Л. О. Максименко), стратегічна компетенція (Г. С. Масур), інструментальні компоненти фахової компетентності майбутніх перекладачів (А. С. Ольховська). Метою нашого дослідження є визначення особливостей формування соціокультурної компетентності майбутніх перекладачів на заняттях з лінгвокраїнознавства.

У контексті нашого дослідження ми розглядаємо соціокультурну

компетентність як особистісну якість, що дозволяє перекладачеві ефективно здійснювати посередницьку діяльність у міжкультурній комунікації представників різних соціумів та сприяти успішній взаємодії та досягненню взаєморозуміння [1, с. 57].

У структурі соціокультурної компетентності майбутніх перекладачів можна виділити такі компоненти: 1) соціокультурні знання: знаннями про країни, мова яких вивчається, їх культурні надбання, духовні цінності, особливості національного менталітету та загальноприйняті норми комунікативної поведінки у певному іншомовному середовищі; 2) особистісне ставлення до культури інших країн, що базується на толерантності, відкритості, повазі до цінностей, які відрізняються від притаманних рідному лінгвокультурному соціуму; наявність інтересу до вивчення інших мов і культур, бажання досягти взаєморозуміння, незважаючи на певні мовні чи культурні відмінності та бар'єри у спілкуванні; 3) здатність використовувати іноземну мову у соціальному аспекті у процесі міжкультурної комунікації – правильне використання правил ввічливості, виразів народної мудрості, мовних одиниць, які пов'язані із соціальними взаємовідносинами, розуміння і сприйняття різних акцентів і діалектів; 4) наявність позитивного досвіду міжкультурного спілкування, що дозволяє перекладачу правильно інтерпретувати факти іншомовних культур та забезпечувати ефективну посередницьку діяльність в іншомовному спілкуванні з урахуванням особливостей комунікативної поведінки представників різних країн [1, с. 57].

Соціокультурна компетентність є важливим складником фахової компетентності перекладача, яка, на думку Л. М. Черноватого, «потребує особливого формування, що відбувається у процесі спеціально організованого навчання» [2, с. 85]. Формування соціокультурної компетентності і є власне метою навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство». Зазвичай на заняттях з лінгвокраїнознавства найбільше уваги приділяють формуванню соціокультурних знань. На лекціях

і практичних заняттях студенти поглиблюють свої знання про країни мову яких вони вивчають, їхні традиції, культурні здобутки, основні моменти історичного розвитку та норми поведінки. На нашу думку, для формування соціокультурної компетентності варто не тільки надавати студентам сучасну інформацію про різні країни, але забезпечити їм можливість розвивати уміння і навички комунікативної і мовленнєвої поведінки, що характерні для певного іншомовного середовища. Це може бути демонстрація типових зразків такої поведінки з подальшою практикою у вигляді моделювання комунікативних ситуацій або рольових ігор. Для підвищення інтересу до міжкультурної комунікації можна рекомендувати використовувати автентичні матеріали, сучасні джерела інформації, а також особистісно цінні для студентів теми. Зокрема, можна надати їм право вибору тем для обговорення на практичних заняттях, коли студенти готують повідомлення з теми, що викликає інтерес, чи теми, у якій вони досить компетентні. Важливим є накопичення у майбутніх перекладачів позитивного досвіду міжкультурної комунікації, що можна реалізувати шляхом максимального залучення студентів до спілкування з представниками різних культур, як офлайн, так і онлайн. Це можуть бути запрошені гості на заняттях, розмовні клуби, круглі столи, конференції тощо.

Підсумовуючи вищезазначене, можна стверджувати про значний потенціал дисципліни «Лінгвокраїнознавство» у формуванні соціокультурної компетентності як складника фахової компетентності майбутніх перекладачів.

Список використаних джерел:

1. Ніколаєнко Ю.О. Соціокультурна компетентність майбутніх перекладачів у контексті міжкультурної комунікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2021. Випуск 51. Том 3. С. 55 – 58.

2. Черноватий Л. М. Зміст поняття "фахова компетентність перекладача" як складової методики навчання. *Вісник Житомирського державного університету*. Випуск 2 (74). Філологічні науки. 2014. С. 84 – 86.

Svitlana PANCHYSHYN,

senior lecturer of the Department of Foreign Language

Svitlana DOBROVOLSKA,

candidate of Economic Sciences (PhD), acting associate professor,

Chief of the Department of Foreign Languages

Mariana OPYR,

senior lecturer of the Department of Foreign Languages

Lviv National Environmental University, (Lviv, Ukraine)

TECHNICAL NEOLOGISMS: FORMATION, WAYS OF TRANSLATION

Languages are changing as the world is constantly changing. The emergence of neologisms is due to the rapid activation of society and the occurrence of new realities that require verbalization in language.

Recently formed words are known as neologisms. Neologism (from Greek neos - new + logos - word) is a word or a turn of the language phrase created to describe a new subject or express new concepts.

The formation and functioning of neologisms has long been a subject of systematic research. Great contribution to the study of new words was made by N. Drabov [2], L. Hatsalova, E. Kusch, N. Moisieieva, Y. Zatsnyi [3], A. Yankov [4], J. Ostrovska, R. Namytkova, D. Rozental, yet the translation of neologisms remains one of the greatest challenges the science faces nowadays.

It's is necessary to note that neologisms are divided into linguistic, lexical, semantic, original and individual stylistic ones.

Linguists distinguish the following types of neologisms: scientific (created to describe scientific inventions and discoveries); political (created to convey some